

Oponentský posudek na diplomovou práci
Bc. Matiny Samkové
Realizace osobnostní a sociální výchovy na základních školách.

Formální stránka práce

Práce má odpovídající rozsah. Je logicky členěná, přehledná. Citace odpovídají predeúpsaným normám. Technické provedení práce je precizní. Práce obsahuje tabulky pečlivě provedené tabulky.

Jazyková stránka práce

Vyjadřování autorky odpovídá požadavkům odborného stylu. Je srozumitelné, věcné. Jazyková úprava je pečlivá. Na stránce č. 9. dole ve větě: „V práci se snažím popsat...“ je nesprávný gramatický tvar slova „výchova“. Domnívám se, že jde jen o překlep.

Obsahová stránka práce

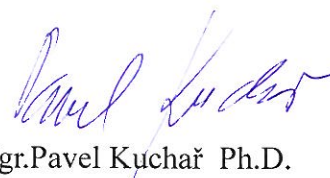
Autorka se snaží popsat, jak je možno na základní škole pracovat s průřezovým tématem osobnostní a sociální výchovy (OSV), která směřuje, jak autorka správně uvádí, k chování žáka, které nepoškozuje jeho samého, ani druhé a ani společnost ve které žije. Autorka se dále zabývá jakými způsoby školy volí zařazení OSV do svých vzdělávacích programů. Cílem autorky je ukázat jakými prostředky je možno výuku OSV uchopit a realizovat. To ukazuje na šesti příkladech.

V teoretické části práce nejprve autorka uvádí definici OSV a popisuje její vznik v českém prostředí. Zaměřuje se na obsahové vymezení tohoto průřezového tématu. Seznamuje čtenáře s jednotlivými tematickými okruhy, ze kterých často vycházejí cíle učebních jednotek. Autorka dále objasňuje čtyři cesty tematických okruhů k žákům. Dále uvádí způsoby realizace těchto cest. Tím se autorka dostává k principům OSV. Definuje postavení OSV v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

Ve výzkumné části provádí autorka analýzu školních vzdělávacích programů (ŠVP) šesti škol. V ní sleduje jak učitelé o jednotlivých tématech přemýšlejí, když tvoří ŠVP škol. Dále sleduje sebereflexi vyučujících z hlediska, jak učitelé vnímají realizaci těchto témat v praxi. Analýza je doplněna pozorováním výuky v jednotkách, které pracují s cíli OSV. Autorka dochází ke zjištění, že ve většině z nich chybí propojenost dlouhodobých cílů z hlediska OSV. Není zajištěn systematický rozvoj konkrétních dovedností. ŠVP také často zařazují OSV k jednotlivým vzdělávacím oborům bez definice konkrétních souvislostí; užívají obecných popisů, ze kterých není patrné, které dovednosti OSV jsou rozvíjeny. Rozvoj některých dovedností je naopak popsán, ale chybí mu spolutost s OSV. Vyskytují se nekonkrétní formulace. Na základě exkursí, autorka konstatuje, že častým problémem učitelů je opomenutí reflexe. Tím nedochází k dosažení stanovených cílů. Přesto existují učitelé, kteří se záky komunikují neagresivně, využívají prvky symetrické komunikace a popisnou zpětnou vazbu.

Autorka prokazuje vynikající přehled o dané problematice. Dovede pracovat s literaturou. Poznatky dovede reflektovat a syntetizovat. Na jejich základě umí jasně formulovat výzkumný problém a nalézt cesty k jeho řešení. Výzkumná část je proveden velmi pečlivě.

Práci doporučuji k obhajobě.

Mgr. Pavel Kuchař Ph.D.

V Českých Budějovicích dne 13.5.2012.